271206 - Murâkabe Ne Demektir?

Soru

Murâkabe nedir? Murâkabeye dair herhangi bir hadis veya Kur'an ayeti var mıdır?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Murâkabe, Müslümanın her hâlinde Allah Teâlâ'nın kendisini gördüğüne, uzuvlarının işlediklerini bildiğine, kalbinde gizlediği düşünceleri ve göğsünde sakladığı her şeyi bildiğine dair inanç ve kesin kanaatini daima canlı tutmasıdır.

İbn Kayyim rahimehullah şöyle demiştir:

"Murâkabe; kulun, Hak Teâlâ'nın zahirini ve bâtınını gördüğünü sürekli bilmesi ve buna kesin olarak inanmasıdır.

Kulun bu bilgi ve yakîni devamlı muhafaza etmesi murâkabedir. Bu da Allah Teâlâ'nın kendisi üzerinde gözetleyici olduğunu, kendisini gördüğünü, sözlerini işittiğini ve her an, her vakit amellerini bildiğini bilmesinin bir neticesidir."

(Medâricü's-Sâlikîn, 2/1489)

Bu, imanın temel esaslarından biridir. Vahiy nasları bu hakikati pek çok yerde vurgulamıştır. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurur:

"Bilin ki Allah, içinizde olanı bilir. Öyleyse O'ndan sakının. Yine bilin ki Allah çok bağışlayandır, halîmdir." *(Bakara, 235)*

Yine şöyle buyurmuştur:

"Ey insanlar! Sizi tek bir nefisten yaratan, ondan da eşini yaratan ve ikisinden birçok erkek ve kadın türeten Rabbinize karşı gelmekten sakının. Adını kullanarak birbirinizden hak talep ettiğiniz Allah'a karşı gelmekten ve akrabalık bağlarını koparmaktan da sakının. Şüphesiz Allah sizin üzerinizde sürekli gözetleyicidir." *(Nisâ, 1)*

Ebû Hureyre'den rivayet edildiğine göre Cebrâil, Nebî'ye Allah'ın salât ve selâmı üzerine olsun ihsanı sormuş, o da şöyle buyurmuştur:

"Allah'a O'nu görüyormuş gibi ibadet etmendir. Sen O'nu görmüyorsan da şüphesiz O seni görmektedir." Buhârî (50), Muslim (9).

Murâkabe, Allah Teâlâ'nın güzel isimlerinden olan **el-Alîm (Her şeyi bilen), es-Semî' (Her şeyi işiten), el-Basîr (Her şeyi gören)** gibi isimlere iman etmenin de bir gereğidir.

İbn Kayyim rahimehullah şöyle demiştir:

"Murâkabe, Allah'ın **er-Rakîb, el-Hafîz, el-Alîm, es-Semî' ve el-Basîr** isimleriyle O'na kulluk etmektir. Kim bu isimlerin manalarını kavrar ve gereğiyle amel ederse murâkabe hâline ulaşır. Allah en doğrusunu bilir."(Medâricü's-Sâlikîn, 2/1493)

Murâkabe her Müslüman için vazgeçilmezdir. Çünkü ibadetlerde ihlâsın gerçekleşmesi, ibadetlerin en güzel şekilde yerine getirilmesi ve haramlardan sakınılması ancak onunla mümkün olur.

Nevevî rahimehullah, Resûlullah'ın Allah'ın salât ve selâmı üzerine olsun:

"Allah'a O'nu görüyormuş gibi ibadet etmendir. Sen O'nu görmüyorsan da O seni görmektedir."

hadisini açıklarken şöyle demiştir:

"Bu sözün maksadı; ibadette ihlâsa teşvik etmek, kulun Rabbini murâkabe ederek huşû, tevazu ve ibadetin diğer gereklerini eksiksiz yerine getirmesini sağlamaktır.

Hakikat ehli âlimler, insanın sâlih kimselerle birlikte bulunmasını tavsiye etmişlerdir. Çünkü bu,

kişinin kusurlara düşmesine engel olur; onlara saygısından ve onlardan haya etmesinden dolayı kendisini korur. Öyleyse, gizli ve açık her hâlini daima gören Allah'ın huzurunda bulunan kimsenin durumu nasıl olmalıdır?" (Şerhu Sahîh-i Müslim, 1/158)

İbn Kayyim rahimehullah da şöyle demektedir:

"Tasavvuf ve tezkiye yolunun gerçek ehli şu hususta ittifak etmişlerdir: Kalpteki düşünceler konusunda Allah'ı murâkabe etmek, dış organların davranışlarını muhafaza etmenin sebebidir. Kim iç dünyasında Allah'ı murâkabe ederse, Allah da onun gizli ve açık bütün hâllerindeki davranışlarını muhafaza eder."

(Medâricü's-Sâlikîn, 2/1492)

Murâkabenin hakikati ve etkileri hakkında daha geniş bilgi için Şeyh Dr. Hâlid es-Sebt'in bu konudaki açıklamalarına da başvurulabilir.

Allah Teâlâ en doğrusunu bilir.